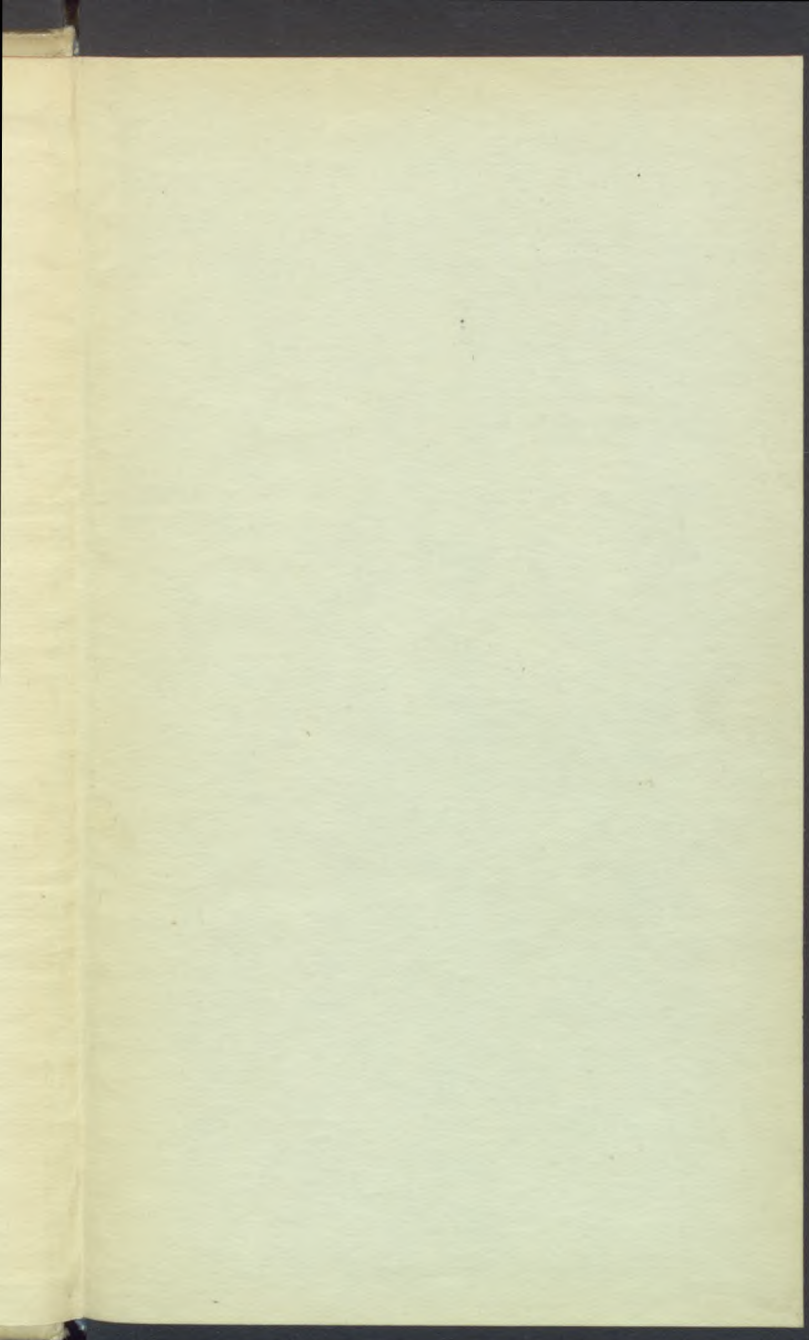

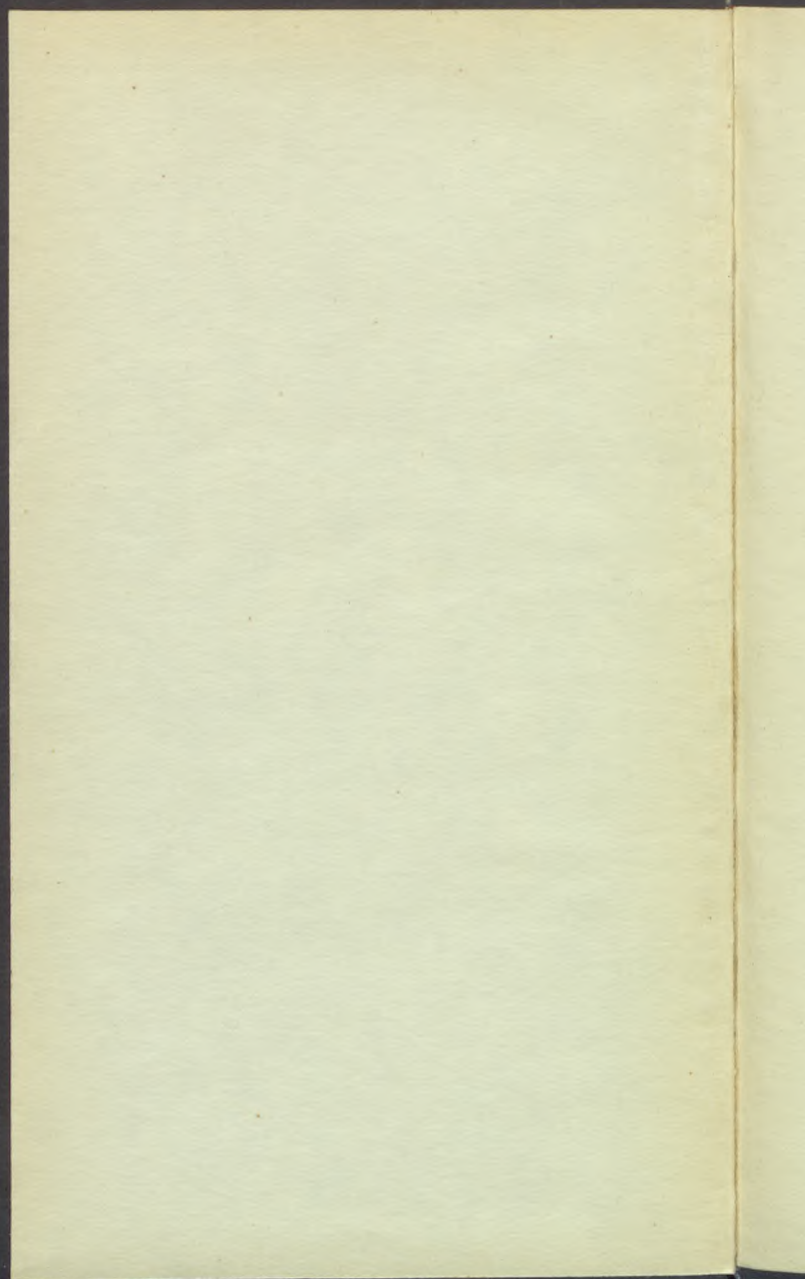
M:2
12.317/
5

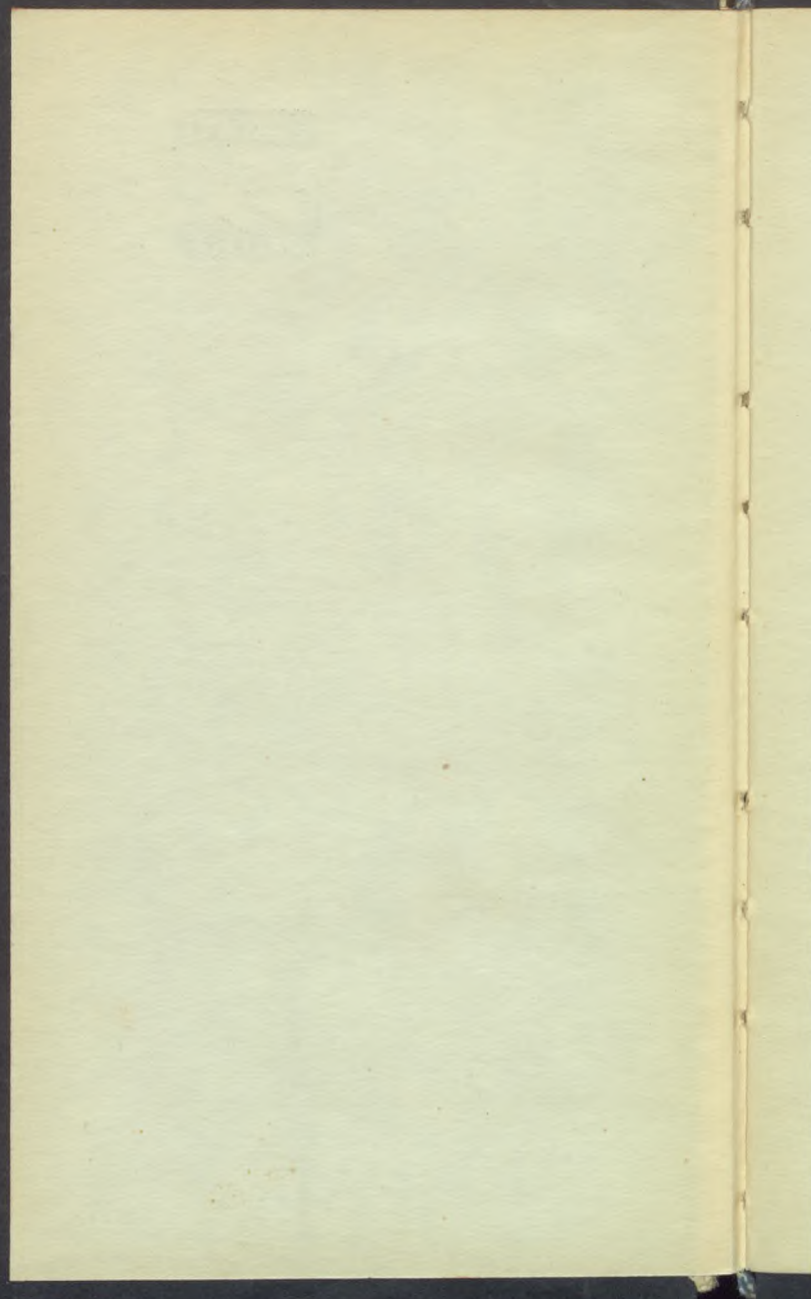
THOMAS HAYN, WILDRINGEN

T H O M A S M A N N

WÄLSUNGVÉR
T E S T V É R E K

RENAISSANCE KIADÁS

261

M 12.317/5:2

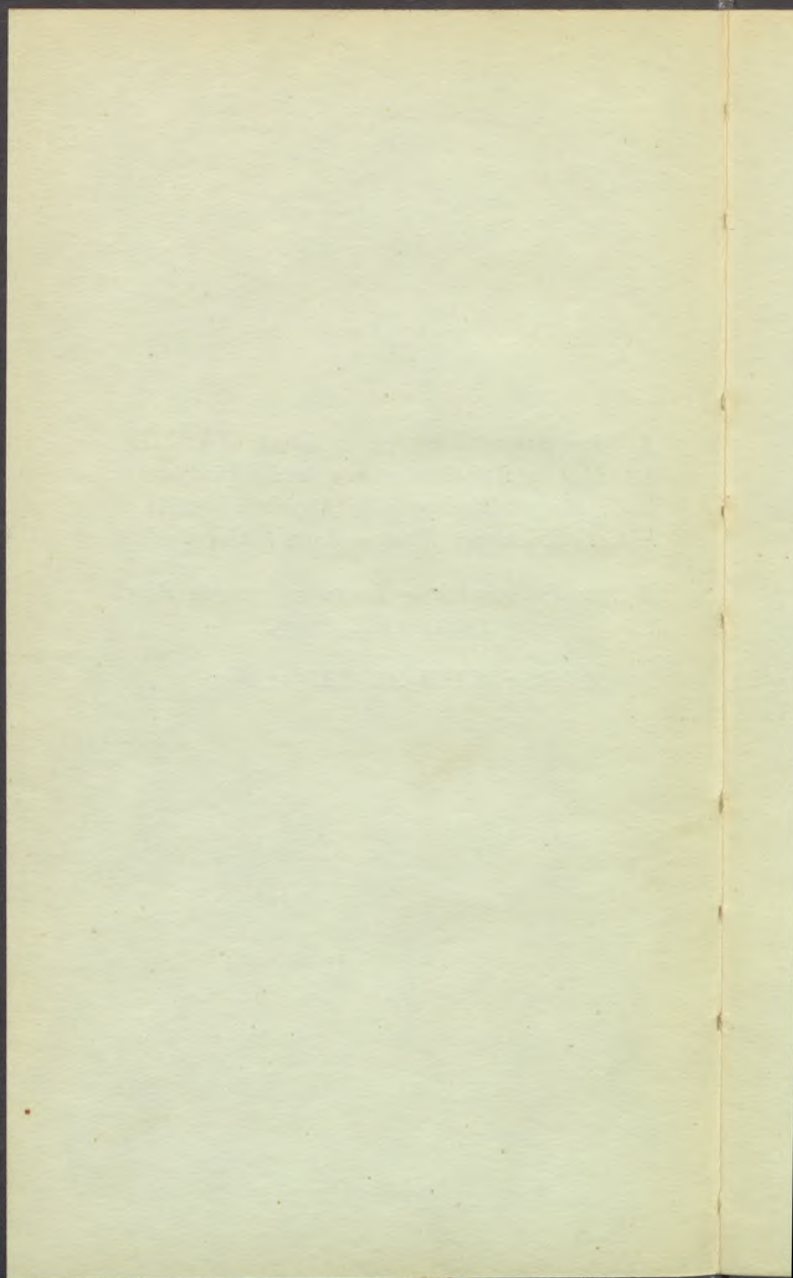
ORSZÁGOS SZECHÉNYI KÖNYVTÁR
B 2398/1993
LELTÁRI SZÁM

5619.37. Hungária Nyomda R. T.

*A Renaissance Könyvek e kötete FENYŐ
LÁSZLÓ fordításában ezen a rendes kiadáson
kívül 100 példányban félbőrkötésben készült,
kézzel számozva és Thomas Mann kézjegyével.*

*A nyomdai munkát a Hungária Nyomda Rt.
készítette 1937. évben.*

A kötést KNER ALBERT tervezte.

Hét perc hiányzott tizenkettő-
höz, Wendelin tehát az elsőemeleti
előcsarnokba ment és a gonghoz
nyúlt. Ott állt szétterpesztett láb-
bal, ibolyaszínű térdnadrágjában, a
halaványra koptatott imaszőnye-
gen és nagyokat sujtott a verővel a
fémtányérra. A vad, kannibáli és
céljához túlméretezett érces lárma
mindenhová elhatolt: a jobb- és bal-
oldali szalónba, a billiárdterembe,
a könyvtárszobába, le és föl a ház
minden zugába, melynek egyenlete-
sen fűtött levegőjét édes és egzoti-
kus parfóm itatta terhessé. Végre
csönd lett és Wendelin még hét

percig egyéb dolga után látott, mi-
alatt Florian az ebédlőben az
utolsó simításokat végezte a tökéle-
tesen elkészített reggelizőasztalon.
De mikor elütötte a tizenkettőt,
másodszor hangzott fel a harcias
figyelmeztetés. És erre megjelentek.

Aarenhold úr kurta léptekkel a
könyvtárszobából jött, ahol régi
nyomtatványaival foglalatoskodott.
Rendszeresen vásárolt irodalmi ré-
giségeket, első-kiadásokat a világ
minden nyelvén, drága és dohos
ódon-könyveket. A kezét dörzsöl-
gette elégedetten, közben halk és
kissé szenvedő módján megkér-
dezte:

— Beckerath még nincs itt?

— Majd jön. Ugyan mért ne
jönne? Megtakarítja a reggelijét,

— felelte Aarenholdné: nesztele-
nül jött fel a vastag futószőnyeggel
fedett lépcsőn, melynek fordulóján
alacsony, ősrégi templomi-orgona
állt.

Aarenhold úr hunyorgatott. Fe-
lesége lehetetlen külsejű volt. Apró
termetű, csúnya, korán megvénült s
mintha valami idegen, délszaki nap
tüzében aszott volna össze. Fony-
nyadt keblén briliáns láncot viselt.
Ősz haját felsütve, számos bodor-
ban, körülményes és magasrabúbo-
zott hajviseletté elrendezve hordta,
melyen, valahol oldalt, egy nagy,
színesen szikrázó és ráadásul még
egy fehér tollforgóval ékesített
briliáns-boglár tapadt. Aarenhold
úr és a gyerekek nem egyszer találó
szavakkal feddték meg e hajviselet

miatt. De Aarenholdné szívósan ragaszkodott a maga ízléséhez.

Jöttek a gyerekek. Kunz és Märit, Siegmund és Sieglinde. Kunz sujtásos egyenruhában volt, szép, barna férfi, ajka duzzadt és arcán félelmes párbajforradás. Hat hete gyakorlatozott huszárezredénél. Märit bő ruhában, fűző nélkül jelent meg. Hamvasszőke volt, kampós-orrú, szürke ragadozómadárszemű és keserű szájú, huszonnyolcéves szigorú leány. Jogot tanult és arcán a megvetés odarögzött vonásával a maga útját járta.

Siegmund és Sieglinde jöttek utoljára, kéz a kézben, a második emeletről. Ikrek voltak és a legfiatalabbak: grazilisak, mint a nád-vessző és termetre gyermekesek ti-

zenkilenc évükhöz képest. A leány bordóvörös selyemruhát viselt, súlyos volt az alakjához és szabása a tizenötödikszázadbeli flórenci divathoz hasonlított. A fiú szürke zsakettet, málnaszínű nyersselyemnyakkendőt, karcsú lábán lakkcipőt, és apró brilliánsokkal kirakott kézelőgombokat viselt. Erősnövésű, fekete szakállát beretválta, úgy, hogy sovány és fakó arca, feketén összenőtt szemöldökpárja ellenére is, megőrizte természetének ephebosi jellegét. Fejét sűrű, fekete, oldalválasztékba tört makrancos fürtök fedték, melyek jócskán lenőttek a halántékába. A leány sötétbarna, mély, síma választékkal kétoldalt a fülére fésült hajában aranykarika látszott, melyből egy nagy gyöngy-

szem függött le a homlokára, — ikerfivérének ajándéka. A fiú egyik törékeny csuklója köré súlyos aranybilincs fonódott, — a lány ajándéka. Nagyon hasonlítottak egymáshoz. Ugyanaz a kissé lekönyuló orr, ugyanaz a telten és puhán egymáson pihenő ajak, előreugró arccsont, fekete és tiszta szempár. De legjobban hosszú és keskeny kezük hasonlított, olyannyira, hogy a fiúé se volt férfiasabb formájú, csak vörösebb színeződésével ütött el a lányétól. És állandóan kéz a kézben jártak, az sem zavarta őket ebben, hogy mindkettőjüké hamar nyirkosodott...

Egyideig a szőnyeges előcsarnokban álldogáltak és alig beszéltek. Végre megérkezett von Beckerath,

Sieglinde vőlegénye. Wendelin kinyitotta neki az előszobaajtót, belépett, fekete redingotében és bocsánatot kért a késésért, mintegy valamennyiüktől külön-külön. Közigazgatási tisztviselő volt és jó családból való, — alacsony, kanárisárga, bajuszos és buzgóan udvarias. Mielőtt belekezdett egy mondatba, nagyot lélekzett nyitott száján és állát a mellére nyomta.

Kezet csókolt Sieglindének és így szólt:

— Maga is bocsásson meg, Sieglinde! A minisztériumból a Tiergartenig olyan nagy az út . . .

Még nem tegezhette; a lánynak ez nem lett volna inyére. Sieglinde habozás nélkül felelt:

— Igen nagy út. És mi volna, ha

erre való tekintettel kissé korábban indulna el a minisztériumából?

Kunz apróra, villogóra húzta össze fekete szemét és így szólt:

— Ez bizonyos lelkesítő hatással volna háztartásunkra is.

— Istenem . . . a hivatal . . . , — mondta von Beckerath bágyadtan. Harmincötéves volt.

A testvérek talpraesetten beszéltek, helyén volt a nyelvük, úgy látszott, mintha támadnának, holott talán csak védekező-ösztönük szólalt meg, szavuk sértőnek hatott és alighanem csak a szó örömét, a szellemes fordulatot élvezték, úgy, hogy túlzás lett volna megharagudni rájuk. Beckerath ügyefogyott válaszát tudomásul vették, személyéhez méltónak találták: nincs

miért védekeznie, nem kenyere az elmésség. Asztalhoz készülődtek, elől Aarenhold úr, aki von Beckerrath úrnak értésére akarta adni, hogy éhes.

Leültek, kibontották az összehajtott asztalkendőket. Az irdatlan, szőnyegekkel fedett és köröskörül tizennyolcadikszázadbeli padlózattal bevont ebédlőben, melynek mennyezetén három villanycsillár függött, elveszett a hét személlyel körülült családi asztal. A súlyos bútor ott állt a nagy, padlóig érő ablak előtt, melynek lábánál, alacsony rács mögött, egy szökőkút kecses ezüstsugara táncolt: onnan tág kilátás nyílt a télies kerten át. A falak felsőrészét pásztoridylleket ábrázoló gobelinek fedték,

melyek, úgy mint a falborítás is, valamikor egy francia kastélyt diszítettek.

Az asztal fölé hajolva ültek, székeken, melyeknek széles, puha párnái ugyancsak gobelinekkel voltak bevonva. A kemény, patyolatfehér és villogóra vasalt damasztton minden teríték előtt hosszúnyakú kristályvázában két szál orchidea. Aarenhold úr sovány és óvatos kezével orra közepére erősítette a csiptetőt és gyanakvó arc kifejezéssel olvasta el a menükártyát, mely három példányban hevert az asztalon. A gyomor alatt lévő idegköteg, a plexus solaris, túlérzékenységeben szenvedett, mely súlyos zavarok forrásává válhat. Oka volt hát, hogy megnézzze, mit eszik.

Húsleves volt velővel, Sole au vin blanc, fácán és ananász.

Más semmi. Családi reggeli volt. De Aarenhold úr elégedettnek látszott: csupa kitűnő, hasznos étel. Jött a leves. A tálalóba torkoló felvonó hozta a konyhából nesztelenül, és a szolgák hajlott testtartással, megfeszített figyelemmel, mintegy a szolgálás szenvedélyével, hordták körül. Kecses kis csészek voltak a legfinomabb áttetsző porcellánból. A fehéres velőgömböcskék ott úsztak a forró, aranysárga lében.

Aarenhold úr felhevült s ez arra ösztönözte, hogy kiadósabb lélekzetet vegyen. Óvatos ujjakkal szájához emelte asztalkendőjét és szavakon tűnődött, melyek kifejezhetnék azt, ami szellemét foglalkoztatta.

— Még egy csészével, Beckerath,
— mondta. — Tápláló. Aki dolgozik, annak joga van, hogy törődjék a gyomrával és élvezze is az ételt. . . Persze, azt se tudom, szeret-e enni? Örömmel eszik-e? Ha nem, annál rosszabb önnek. Nekem minden étkezés valóságos kis ünnep. Valaki azt mondta, az élet azért szép, mert úgy van berendezve, hogy az ember naponta négyszer ehetik. Ez az én barátom. De ahhoz, hogy az ember ezt a berendezkedést méltányolni tudja, bizonyos fiatalosság és hálás kedély szükséges s nem mindenki tudja ezeket megőrizni magában. . . Az ember megöregszik, jó, azon nem változtathatunk. Lényeges az, hogy új maradjon számára minden és hogy voltaképen semmihez se

szokjék hozzá . . . Most például, — folytatta, miközben egy kis marhavelőt gyömöszkölt egy zsemlyedarábkára és sót hintett rá, — az ön viszonyai változófélben vannak; életnívója alighanem jelentékenyen emelkedni fog. — (von Beckerath mosolygott.) — Ha élvezni akarja az életét, igazában, tudatosan, művésziiesen, tartsa szem előtt, hogy új helyzetébe sohse szokjék bele. A megszokás halál. Az elhülyüléssel egyértelmű. Ne élje bele magát, ne engedje, hogy bármi is magától értetődővé váljék, őrizze meg gyermeki ínyét a jólét édességei számára. Látja kérem . . . Már egynéhány esztendeje módomban áll, hogy az élet némely kellemességét ne sajnáljam magamtól; — (von

Beckerath mosolygott) — és, biztosíthatom, hogy ma is még minden Istenadta reggel, valahányszor felébredek, egy kis szívdobogásom van, mert selyem a paplanom. Ez a fiatalosság... Hiszen tudom, miképen jutottam el idáig; és mégis úgy nézek szét magam körül, mint egy elvarázsolt herceg...

A gyerekek egymásra néztek, mindenki mindenkire és olyan leplezetlenül: Aarenhold úr nem kerülhetett el, hogy észre ne vegye és szemlátomást zavarba jött. Tudta, hogy valamennyien ellene voltak és megvetették: származása miatt, az ő ereikbe is átörökített vére miatt, vagyonszerzési módja miatt, kedvtelése miatt, melyek szerintük nem illették meg, önszeretete miatt,

melyre ugyancsak elvitatták a jogát, puha és fellengzős fecsegőkédve miatt, mely nem ismerte az ízlés fékjét . . . Aarenhold úr tudta ezt és némiképen igazat adott nekik; nem volt büntudat hiján velük szemben. De végre is nem adhatta fel az egyéniségét, a maga életformáját s azt a jogát, hogy beszélhessen magáról, kiváltkép azt nem. Joga volt hozzá, elegendő bizonyítékát adta a maga értékének. Egy féreg volt, egy tetű, hát igen; de éppen az a képesség, hogy ezt oly mélységesen és annyi önmegvetéssel átérezze, ez lett alapja annak a szívós és soha ki nem elégülő törekvésnek, mely őt naggyá tette.

Aarenhold úr kelet egy távoleső fészkeben született, vagyonos ke-

reskedő lányát vette feleségül s egy vakmerő és okos vállalkozás, remek fondorlatok, segítségével, melynek tárgya egy bánya volt, egy köszöntelep feltárása, hatalmas és elapadhatatlan aranyfolyam zúdult a pénztárába . . .

A felvonó a halat hozta. A szolgálkák a tálaló felől sietve vitték a hosszú termen át. Krémszerű mártást kínáltak hozzá és rajnai bort töltöttek, mely csettintésre bizgatta a nyelvet. Sieglinde és Beckerath menyegzőjéről beszéltek.

Közel volt a napja, úgy tervezték, hogy jövő héten lesz. Szó esett a hozományról, megvitatták a spanyolországi nászút útirányát. Tulajdonképpen csak Aarenhold úr fejtette mindezt és von Beckerath

szapora s illemtudó fejbólintásokkal támogatta. Aarenholdné mohón falatozott és, szokása szerint, kizárólag ellenkérdésekkel válaszolt, melyekkel nem sokra mentek. Mondatait furcsa és torokhangokban gazdag szavak tarkították, gyermekkori dialektusának csökevényei. Märit maga volt a hallgatag ellenállás a tervezett egyházi esküvővel szemben, mely merőben felvilágosodott elveit sértette. Egyébként Aarenhold úr is vegyes érzésekkel gondolt az egyházi szertartásra, mert von Beckerath protestáns volt. És a protestáns szertartás híján van a szépségnek. Más volna, ha von Beckerath katolikus hiten volna. Kunz hallgatott, mert von Beckerath jelenlétében anyja miatt restelkedett.

És se Siegmund, se Sieglinde nem mutattak érdeklődést a nevezetes nap iránt. Keskeny kezüket egymásbatapasztották a székek között. Időnként összeakadt a pillantásuk, olvatagon, cinkosan, mintegy meg egyezést kötöttek, melynek titkaiból kizárták a kíváncsi világot. Von Beckerath Sieglinde másik oldalán ült.

— Ötven óra alatt — mondta Aarenhold úr — Madridban lehet, ha akarja. Hiába, haladunk, nekem még a legrövidebb úton is hatvan óra kellett... Feltételezem, hogy ön a szárazföldi utat előnyben részesíti a tengeri úttal szemben, Rotterdamból?

Von Beckerath sietve a szárazföldi utat részesítette előnyben.

— De Párizst semmiesetre se

hagyja ki. Mójában áll egyenesen Lyonon át utazni... Sieglinde ismeri Párizst. De ön ne szalassza el az alkalmat... Az ön dolga, megszakítja-e valahol az utat. S hogy a mézeshetek hol kezdődjenek meg, a hely megválasztását illendőképén önre bízom...

Sieglinde megfordította a fejét, először fordította vőlegénye felé: nyiltan és elfogulatlanul, ügyet se vetve rá: feltűnik-e valakinek. Belenézett a mellette ülő jámbor arcába, tágranyílt, fekete, vizsga, varakozásteljes, kérdő, ragyogóan komoly pillantással, mely e három másodpercig némán beszédes volt, mint egy állat szeme. De a székek között ikerfivérének keskeny kezét tartotta, akinek összenőtt szemöl-

dökpárja két fekete ráncha futott az orrgyöke fölött...

A beszélgetés lesiklott a tárgyról, egyideig ide-oda csatározott, egy frissen jött szivarküldeményt érintett, mely Havannából érkezett cinkdobozban egyenesen Aarenhold úr számára, és aztán egy pontnál megállapodott, egy tisztára logikai természetű kérdésnél, melyet mellesleg Kunz vetett fel: hogy vajjon, ha A szükséges és elégséges feltétele B-nek, kell-e, hogy B is szükséges és elégséges feltétele legyen A-nak. Erről vitatkoztak, éleseszűen taglalták, példákat hoztak fel, elkalandoztak, acélos és elvont érveléssel kápráztatták el egymást és alaposan felhevültek. Märit a vita folyamán filozófiai megkülönbözte-

tést tett, éspedig a reális és kausális okok között. Kunz leereszkedő fölénnel pleonazmusnak minősítette a „kausális okokat“. Märit ingerült szavakkal kelt a saját terminológiájának védelmére. Aarenhold úr ki egyenesedett, felemelt egy kenyérdarabkát hüvelyk- és mutatóujja közé szorítva és kötelezőnek érezte, hogy az egészet megmagyarázza. Tökéletes kudarcot vallott. A gyerekek kinevették. Még Aarenholdné is leintette. — Miket beszélsz? — kelt ki. — Tanultad? Keveset tanultál! — És mire von Beckerath állát mellére nyomta és száján át leszította a levegőt, hogy véleményét nyilvánítsa, a beszélgetés már más tárgynál időzött.

Siegmund beszélt. Irónikusan

megindult hangon mesélt egy ismerősenek jámborságáról és együgyűségéről, az illető tudatlanságban leledzett afelől, hogy vajjon melyik ruhadarabot nevezik zsakettnek és melyiket szmókingnak. Ez a Parsifal kockás szmókingról beszélt... Kunz még megindítóbb példát tudott az emberi romlatlanságra. Valakiről, aki five o'clock teán szmókingban jelent meg.

— Délután szmókingban? — ámuldozott Sieglinde és elbiggyesztette ajkát... Ez, tudtommal, csak az állatoknál szokás.

Von Beckerath buzgón nevetett, bár lelkiismerete figyelmeztette, hogy ő maga is ment már teára szmókingban... Így aztán, a szárnyasnál, általános kulturális termé-

szetű kérdésekről a művészetre tértek át: képzőművészetre, melynek von Beckerath értője és kedvelője volt, irodalomra és színházra: az Aarenhold - ház lakói mindkettő iránt vonzalommal viseltettek, bár Siegmund maga festészettel foglalkozott.

A beszélgetés élénk volt és általános, a gyerekek vették ki belőle az oroszánrészt, jól beszéltek, ideges és fennhéjázó gesztusokkal. A jóízűség élharcosai voltak, tévedhetetlenek. Levegőnek tekintették mindazt, ami szándék, elv, álom és küszködő akarat maradt, könnyörtelen álláspontjuk csak a tudást, a teljesítményt ismerte el, azt, ami az erőket kegyetlen mérkőzéséből sikerrel került ki és a diadalmas mestermű

volt az, aminek csodálat nélkül, de elismeréssel adóztak. Maga Aarenhold úr mondta von Beckerathnak:

— Ön túlságosan jóindulatú, kedvesem, ön a jóakaratot is védelmébe veszi. *Eredményeket*, — barátom! Ön így szól: Bár nem egészen jó, amit csinál, dehát csak egy paraszt volt, mielőtt a művészetre tért át; tehát már ez is csodálatraméltó. Más a véleményem. A teljesítmény abszolút. Nincsenek enyhítő körülmények. Alkosson elsőrangút vagy hordjon trágyát. Hová is jutottam volna az ön hálás érzületével? Így szólhattam volna magamhoz: eredetileg csak egy rongy vagy; megható, ha önálló irodáig viszed. Most nem ülnék itt. A világot rá kellett kényszerítenem, hogy elismerjen — nos

hát: kényszerítsenek engem is elismerésre az urak. Hic Rhodus... most tessék táncolni!

A gyerekek nevettek. Ebben a pillanatban nem vetették meg apjukat. Ott ültek a nagy terem végén, az asztal körül, puhán és kényelmesen, hanyag testtartással, öntelt arckifejezéssel, buja biztonságban ültek, de szavuk élesen csattant, mint ahol résen kell lenni, ahol az élet világos látásra, keménységre, védekezésre és éber elmére kényszeríti az embert. Dícséretük finom beleegyezés volt, ócsárlásuk, fürge, éber és tiszteletlen, szempilantás alatt lefegyverzett, lelohasztotta a lelkesedést, szájtátó némaságra kárhoztatta az ellenfelet. „Nagyon jónak“ az olyan művet mond-

ták, melyhez józan szellemisége folytán semmilyen ellenvetés nem férhetett, a szenvedély tévedéseit viszont kigúnyolták. Von Becke-rathnak, fegyvertelen rajongásra való hajlamával, nehéz volt a helyzete, főképp, mert ő volt az idősebb. Egyre kisebbé zsugorodott székén, állát mellére nyomta és nyitott száján zavartan zihált a vidám túlerő gyűrűjében. Bármiről volt szó, ők ellentmondtak, mintha lehetetlennek, szánalmasnak, megszégyenítőnek éreznék, ha nem mondanának ellen, pompásan csinálták és közben apróra, villogóra húzták össze a szemüket. Rácsaptak egy szóra, ellenfelük egyetlen szavára, kiforgatták, összekuszálták, elvetették, egy másik szót pécéztek ki, halálosan

jellemző szót, mely csak úgy zúgott, talált és reszketve ült el a fecsegésben . . . Mire a reggeli végefelé járt, a kivörösödött szemű von Beckerrathot alaposan megtépázták.

Hirtelen — éppen cukrot szórtak az ananász-szeletekre — Siegmund szólalt meg és beszéd közben, szokása szerint, elfintorította az arcát, mint kit a napfény kápráztat:

— Jó, hogy eszembe jut, Beckerrath . . . Sieglinde és én alázatos kérréssel fordulunk önhöz . . . Ma a „Walkürt“ adják az operában . . . Sieglinde és én együtt szeretnők hallani mégegyszer, utoljára . . . Megengedi? Természetesen az ön kegyétől függ . . .

— Mily finom! — jegyezte meg Aarenhold úr.

Kunz a Hunding-motívum ritmusát dobolta az asztalterítőn.

Von Beckerath, megütközve, hogy akadhat a világon olyasmi, amihez az ő engedélyét kérik, buzgón felelte:

— De Siegmund, miért ne ... És maga, Sieglinde ... Pompás ötlet... menjenek feltétlenül ... még kedvet kapok és csatlakozom .. Ma jó ház lesz ...

Aarenholdék nevetve hajoltak a tányérjuk fölé. Von Beckerath, akit kirekesztettek, pislogva küszködött egy kis tájékozódásért és megpróbált, tőle telhetőleg, résztvenni az általános vidámságban.

Siegmund először is rávágta:

— Képzelve csak, szerintem *rossz*

ház lesz. Egyébként fogadja hálás köszönetünket; de egy kis félreértés történt. Sieglinde és én arra kérjük, hogy az esküvő előtt mégegyszer *kettesben* mehessünk el a „Wal-kürt“ meghallgatni. Nem tudom, most is . . .

— No de természetesen . . . Teljesen megértem magukat. Igazán kedves ötlet. Feltétlenül menjenek el...

— Köszönöm. Hálásan köszönjük. — Akkor hát befogatom Percyt és Leiermannt.

— Bátorkodom közölni veled — mondta Aarenhold —, hogy anyád és én Erlangerékhoz hajtatunk dinner-re és pedig Percyvel és Leiermannal. Így kénytelenek lesztek Baallal és Zampaval, továbbá a barna fogattal beérni.

— És a jegyek? — kérdezte Kunz...

— Régen megváltottam — mondotta Siegmund és hátravetette a fejét.

Nevettek, miközben a vőlegényre néztek.

Aarenhold úr hegyes ujjaival felnyitott egy belladonna-port és óvatosan a szájába szórta. Aztán rágyújtott egy széles, lapos cigaretára, mely csakhamar pazar illatot árasztott. A szolgák odaugrottak, hogy Aarenhold úr és felesége mögül elhúzzák a székeket. Megparancsolták, hogy a kávé a télikertben szolgálják fel. Kunz éles hangon kérte a dogcartját, hogy a kaszárnyába hajtson.

Siegmund az operába készült, tehát már több mint egy órája öltözködött. Rendkívüli és csillapíthatatlan tisztálkodási vágy dúlt benne, olyannyira, hogy napjának tekintélyes részét a mosdótál előtt töltötte. Most nagy, fehérkeretes empire-tükre előtt állt, a pamacsot a vájt púdertartóba mártotta és végigrizs-porozta frissen beretvált állát és arcát; mert szakálla olyan erős volt, ha este elment, kénytelen volt másodszor is beretválkozni.

Kissé tarkán festett, ahogy ott állt: rózsaszín selyemalsónadrágban és félharisnyában, vörös szattyánpapucsban és sötétmintájú, bélelt, világosszürke prémhajtókás házika-bátban. És körülötte a nagy, csupa fehérre lakkozott és finom haszná-

lati tárgyakkal berendezett hálószoba, melynek ablakai mögött a Tiergarten látszott, csupasz és ködbeborult fák tömege.

Már erősen sötétedett, Siegmund tehát felkattantotta az izzólámpákat, melyek a fehér mennyezeten nagy körben elrendezve, teljes fényvel töltötték meg a szobát, aztán összevonta a bársonyfüggönyt a homályosuló ablaktáblák köré. A szekrény, a mosdóasztalka, a toilette víztiszta tükörmélye felitta a fényt; megvillogtak a csiszolt üvegcsék a csempézett fal polcán. Siegmund folytatta öltözködését. Olykor-olykor, ha elgondolkozott, összenőtt szemöldökpárja két fekete ráncba futott az orrgyöke fölött.

Napja úgy múlt el, ahogy el szok-

tak múlni a napjai: üresen és gyorsan. A színház fél hétkor kezdődött és mivel már fél ötkor hozzáfogott, hogy átöltözködjék, délutánja hamar elrepült. Kettőtől háromig heverőjén lustálkodott, utána megteázott, aztán a fölösleges órát azzal töltötte el, hogy dolgozószobájának kényelmes bőrfoteljében elnyúlva, — fivérével, Kunzzal, közös volt ez a szoba — több újonnan megjelent regényből néhány oldalt olvasott. Minden efajta művet szájalmasan gyengének tartott, mindazonáltal elküldött néhányat a könyvkötőhöz, hogy könyvtára számára művésziesen beköttesse.

Egyébként délelőtt dolgozott. A reggeli órát, tíztől tizenegyig, taná-

rának műtermében töltötte el. Ez a tanár, európai hírű művész, képezte ki Siegmund rajzoló- és festőtehetségét és havi kétezer márkát kapott Aarenhold úrtól. A nevetség határán volt, amit Siegmund festett. Maga is tudta és távol állt tőle, hogy tüzes reményeket tápláljon művészi tehetsége felől. Túl eszes volt ahhoz, semhogy fel ne ismerje: létfeltételei nem a legkedvezőbbek esetleges alkotótehetségének kibontakozására.

Életének külső felszerelése olyan gazdag, sokrétű, túlterhelt volt, hogy maga az élet számára alig maradt hely. Ennek a felszerelésnek minden egyes darabja olyan értékes és szép volt, hogy igényességében föléje nőtt a célnak, melyet szolgált,

zavart keltett, a maga számára kötötte le a figyelmet. Siegmund bele-
született a gazdagságba és kétely
nélkül hozzászokott. És mégis az
volt a helyzet, hogy ez a gazdagság
szakadatlanul foglalkoztatta és iz-
gatta, állandó gyönyörével inge-
relte. Úgy járt vele, akár akarta,
akár nem, mint Aarenhold úr, aki
azt a művészetet gyakorolta, hogy
alapjában véve semmihez se szok-
jék hozzá...

Szeretett olvasni, mintegy mé-
lyebb ösztön parancsszavára vonzó-
dott a betűhöz és a szellemhez, fegy-
vernek érezte. De sohse adta oda
magát teljesen egy könyvnek, sohse
felejtkezett bele, mint ahogy meg-
történik, ha az embernek az az egy
könyv az egyetlen és legfontosabb,

külön kis világ, melynek körén túl nem száll a tekintet, belezárkózik és elsüllyed benne, hogy utolsó betűjéből is tápot szívjon. Özönlöttek asztalára a könyvek és folyóiratok, valamennyit megvehetette, ott halmozódtak fel körülötte s míg olvasott, a még olvasandók tömege nyugtalanította. De a könyveket beköttette. Préselt bőrben, Siegmund Aarenhold szép exlibrisével ellátva, pompázatosan és önelégülten gyűltek egymás mellé a könyvek és súlyként nehezédtek életére: terhes kincs, melynek nem sikerült meghódolnia.

A nappal az övé, szabad volt, ajándéku kapta valamennyi óráját napkeltétől virradatig; és Siegmund mindazonáltal nem talált bensejében időt az akaratra, hát még a cse-

lekvésre. Nem volt hős, emberfeletti erőkkal nem rendelkezett. Az előkészületek, a luxuriózus felszerelés ahhoz, ami lényeges és komoly lehetett, felélte minden latbavethető erejét. Mennyi körültekintés és szellemi erő pazarlódott el egy alapos és tökéletes öltözködés közben, mennyi figyelmet kötött le ruhatarának, cigaretta-, szappan-, parfüm-állományának ellenőrzése, mennyi elhatározóképesseget igényelt az a napjában kétszer-háromszor ismétlődő pillanat, amikor nyakkendőt kellett kiválasztania! Pedig kellett. Fontos volt. Ám járjanak az ország lompos, szőke polgárai cugoscipőben és kihajtott gallérral. Az ő külseje, igenis, megtagadhatatlan és makulátlan legyen...

Végül, senki se várt tőle mást, csak ezt. Időnként, ha pillanatokra bágyadtan megmozdult benne valami nyugtalanság azért, ami talán az „igazi“ lehetett, érezte, hogy ennek az idegen várakozásnak a hiánya csakhamar megbénítja s nyugtalansága feloldódik... A házirend főszempontja az volt, hogy a nap lehetőleg gyorsan és érezhető üres órák nélkül teljen el. Egyik étkezés hamar követte a másikat. Hét óra előtt volt a diner; az este, a jó lelkiismerettel eltöltött henyélés ideje, hosszúra nyúlt. A napok tovatűntek és oly gyorsan jöttek és mentek az évszakok. Két nyári hónapot a tóparti villában töltöttek, a tennispályát övező tágas és pompázó kert-

ben, a hűvös parki utakon, ahol bronzszobrok álltak a nyírott gye-
pen; — a harmadikat a tenger mel-
lett, havasok közt, szállodákban,
hol, ha lehetett, még költekezőbben
éltek, mint otthon . . .

Nemrégiben még, ha nem volt
jobb dolga, téli napokon elkocsi-
zott az egyetemre, hogy meghallgas-
son egy-egy művészettörténeti elő-
adást; ezt is beszüntette, mert az
urak, akik rajta kívül megjelentek
ott, szaglóérzékének ítélete szerint
korántsem fürödtek eleget . . .

Ehelyett sétálni járt Sieglindével.
A lány mellette volt a kezdet kez-
dete óta, hozzátartozott, mióta
együtt kezdtek gügyögni és tipegni
és neki nem volt barátja, sose volt,
csak ő, aki együtt született vele, pa-

zar ékességű, kedves, fekete hason-
mása, akinek keskeny és nedves ke-
zét tartotta, míg a gazdagon megra-
kott napok üres szemmél siklottak
tova előttük. Sétáikra friss virágot
vittek magukkal, ibolya- vagy
gyöngyvirágcsokrocskát, felváltva
szagolgatták, olykor mindketten
egyszerre. Mentek s kéjes és ha-
nyag odaadással szítták be a kedves
illatot, kényeztették vele tüdejüket,
mint önző betegek, megmámorosod-
tak tőle, mint reménytelenek, egy
belső gesztussal elutasították maguk-
tól a rosszágú világot és szerették
egymást fenkölt feleslegességükért.
De amit mondtak, éles volt és szik-
rázóan találó; az emberekre vonat-
kozott, akikkel találkoztak, a látott,
hallott, olvasott dolgokra, olya-

nokra, melyeket mások alkottak, hogy művük a szóbeszéd, a beskatulyázás és az elmés ellentmondás céltáblájául szolgáljon...

Aztán jött von Beckerath, a minisztériumban dolgozott és jó családból való volt. Sieglindének udvarolt és sikerült Aarenhold úr jóakarátú semlegességét, Aarenholdné közbenjárását és Kunznak, a huszárnak, buzgó támogatását elnyernie. Türelmes, iparkodó és végtelenül illedelmes volt. Sieglinde, miután elég sokszor tudtára adta, hogy nem szereti, egyszer csak ráfüggesztette szemét, vizsga, várakozásteljes, néma nézéssel, ragyogóan komoly pillantással, mely szavak nélkül beszélt, mint egy állat szeme — és igent mondott. És aki uralkodott

rajta, magának Siegmundnak is része volt ebben a fordulatban: megvetette magát, de nem volt ellene, mert Beckerath a minisztériumban dolgozott és jó családból való volt...

Időnként, míg öltözködött, összenőtt szemöldökpárja két fekete ráncha futott az orrgyöke fölött...

A jegesmedvebőrön állt, mely ágya előtt nyújtotta ki mancsait, belesüppedt a lába, valami szagos vízzel végigmosta magát, aztán összehajtogatott frakkingéért nyúlt. Sárgás felsőteste, melyre most rásimult a keményített és csillogó vászon, sovány volt mint egy kamaszé, de fekete és bozontos. Folytatta az öltözködést, fekete selyemalsónadrágot vett fel, fekete selyemből készült félharisnyát és ezüstcsattos

fekete harisnyakötőt, belebújt vasalt nadrágjába, melynek fekete szövete selymesen csillogott, keskeny válla fölé erősítette fehér selyem nadrágtartóját és lábát egy zsámolyra helyezve, kezdte begombolni lakkcipőjét. — Kopogtak.

— Bejöhetek, Gigi? — kérdezte Sieglinde kintről...

— Igen, gyere, — felelte.

Sieglinde belépett, már útrakészen. Tengerzöld, ragyogó selyemruhát viselt, melynek hegyes nyak kivágását széles écruhímzés díszítette. Az öv felett, egymással szemben, két hímzett páva tartott csőrében egy füzért. Sieglinde éjsötét hajában most nem volt ékszer; de egy vékony gyöngysoron nagy tojásdad drágakő függött meztelen nya-

kán, melynek olyan színű volt a bőre, mint a füsttel érlelt tajték. Karjára vetve ezüsttel gazdagon átszőtt nehéz kendő.

— Nem titkolhatom el — mondotta —, hogy a kocsi vár.

— Merem állítani, hogy két percig még nyugodtan várni fog, — replikázott tüstént. Tíz perc lett belőle. A lány ott ült a fehér bársony heverőn és nézte, ahogy serényen készülődött.

Nyakkendők színzavarából egy fehér pikészalagot választott ki és hozzáfogott, hogy a tükör előtt megkösse.

— Beckerath — említette meg Sieglinde — a színes nyakkendőket is még mindig csokorba kötve viseli, ahogy tavaly volt divat.

— Beckerath — mondta Siegmund — a legközönségesebb lény, akit ismerek. — Aztán hátrafordult Sieglinde felé, elfintorította az arcát, mint kit a napfény kápráztat és hozzátette:

— Egyébként arra kérlek, hogy ma este ne említsd többé ezt a germánt.

A lány kurtán felnevetett és így válaszolt:

— Biztosíthatlak, hogy kérésed teljesítésének nincs különösebb akadálya.

Siegmund felvette mély kivágású pikémellényét és rá a frakkot, melynek puha selyembélése, miközben belebújt, lágyan simogatta tovasikló ujjait.

— Mutasd csak, melyik gombkészletet vetted, — szólt Sieglinde és odalépett hozzá. Az ametiszt-készlet volt. Ingmellén, kezelőjén, fehér mellényén egy-garnitúrából való gombok.

Sieglinde csodálattal, büszkeséggel, áhítattal nézte, — mély, sötét gyöngédséget sugárzott a szeme. S mert ajkai olyan puhán pihentek egymáson, Siegmund rácsókolt. A heverőre ültek, hogy egy pillanatra még kedvük szerint eljátszadozzanak egymással.

— Milyen, milyen puha vagy újra, — szólalt meg Sieglinde és megsimogatta a fiú beretvált arcát.

— A karod mint a bársony, — mondta Siegmund és ujjai végigsiklottak a lány finom alsókarján, mi-

közben beszította hajának ibolyaillatát.

Sieglinde csókot lehelt húnyt szemére; a fiú a nyakát csókolta meg, ott, ahol a drágakő függött. Egymás kezét csókolták. Valami édes érzé-
kiséggel kedvelte egyik a másikat elkényeztetett és pazar ápoltságaért és jóillatáért. Végül már úgy játszadoztak mint a kiskutyák, kik ajkukkal harapdálják egymást. Aztán Siegmund felállt.

— Ma ne késsünk el, — mondta. Zsebkendőjére nyomta még a par-
fömösüveg száját, egy cseppet szét-
dörzsölt keskeny, vörös ujjai közt, vette a kesztyűjét és közölte, hogy készen van.

Lecsavarta a villanyt és elindul-
tak: a vörösés fényben úszó folyo-

són át, hol sötét, régi festmények függtek, elhaladtak az orgona mellett, le a lépcsőn. A földszinti előcsarnokban ott állt és várt a kabátokkal Wendelin: óriásnak hatott hosszú sárga paletotjában. Hagyták, hogy felsegítse rájuk. Sieglinde sötét fejecskéjének a fele eltűnt a kabát ezüstróka-gallérjában. A kőkockás folyosón át kiléptek, nyomukban a szolga. Enyhe idő volt és kissé havazott, fehéres fénnnyel, nagy, rongyszerű pelyhekben. A kocsi ott várt a kapu előtt. A kocsis, keze rozettás-kalapján, kissé előre hajolt a bakon, míg Wendelin figyelemmel kísérte a testvérpár beszállását. Aztán becsapódott a kocsiajtó, Wendelin fellendült a kocsis mellé a bakra és a fogat tüstént

gyors iramban csikordult át a kavi-
csos előkerten, kigördült a magas
és szélesre tárt kertikapun, kecses
ívben jobbra kanyarodott és tova-
vágatott...

Az apró, puha fülke, amelyben
ültek, enyhe meleget árasztott.

— Lehúzzam? — kérdezte Sieg-
mund... És Sieglinde beleegyező
bólintására ráhúzta a barnaselyem
függönyöket a csiszolt üvegtáblákra.

A város szívében voltak. Fények
szűrődtek s tünedeztek tova a füg-
gönyökön át. Nesztelenül repülő
kocsijuk rugalmasan vitte át őket
a talaj zökkenőin; a lovak kemény-
ütemű patkócsattogása körül a
nagy élet gépezete zúgott, csengett
és dördült. S ők mindettől el-
zárva, oltalmas puhaságban, csen-

desen ültek a barnaselyem párnán — kéz a kézben. A kocsi a bejáró elé gördült és megállt. Wendelin az ajtónál termett, hogy a kiszállásnál segédkezzék. Az ívlámpák világosságában szürke, fagyoskodó emberek nézték az érkezésüket. Kutató és gyűlölködő pillantások kereszt-tüzében mentek át az előcsarnokon, mögöttük a szolga. Már késő volt, csönd volt. Felmentek a külső lépcsőn, kabátjukat Wendelin karjára vetették, egy pillanatig ott álltak egymás mellett az egyik magas tükör előtt, aztán a kisajtón át beléptek a páholyba. Székcsappanás neszére, a csendet megelőző beszélgetések elülő szófoszlányainak zúgására érkeztek. Abban a pillanatban, mikor a páholynyitogató a bársony

támlásszékeket alájuk toltá, elsöté-
tedett a terem és lenn vadul felhar-
sant a nyitány.

Vihar, vihar . . . S kik könnyű és
ringató fogaton érkeztek ide, az élet
kegyeltjei, frissen, töretlenül, aka-
dályoktól, apró lehangelő bosszúsá-
goktól illetetlenül: Siegmund és
Sieglinde nyomban beleélték magu-
kat a muzsikába. Vihar és villám-
lás. Fergeteg az erdőn. Feldübör-
gött az Isten nyers parancsa, ismét-
lődött, haragtól eltorzulva és enge-
delmes mennydörgés csattant a nyo-
mába. A függöny szétsuhant, mint-
ha a vihar lebbentette volna szét.
Ime a pogány terem, háttérben a pa-
rázsló tűzhely, középen a kőrisfa
törzsének magasranyúló körvonalai.
Siegmund, egy rózsásarcú férfiú

zsemlyeszínű szakállal, megjelent a fából ácsolt ajtóban és elcsigázva s kimerülten támaszkodott az ajtófélfának. Aztán állati bőrökkel és szíjakkal körülcsavart lába tragikusan vontatott léptekkel vitte előre. Parókájának szőke fürtjei s szőke szemöldökpárja alól megtört pillantásu kék szemét mintegy kérlelve a karmesterre szögezte; és végre a zene meghátrált, szünetet tartott, hogy hallani lehessen a tenorista hangját, mely világosan és ércesen csengett, bár ziháltában tompította. Szaggatottan énekelte, hogy pihennie kell, bárkié is ez a tűzhely; és az utolsó szavaknál súlyosan a medvebőrre hullott és ott maradt fekvé, fejét húsos karjára támasztva. Álmában pihegett a melle.

Egy perc telt el, a zene éneklő, beszélő, hírtadó folyása töltötte ki, mely az események lábánál hömpölyögtette tova áradatát... Aztán balról jött Sieglinde. Alabástrom keble volt, mely muszlinruhájának bőrökkel teleaggatott kivágásában pompásan hullámozott. Csodálkozva vette észre az idegen férfit; tehát állát keblére nyomta, hogy ráncot vetett, ajkát beállította, hogy kifejezést adjon csodálkozásának, hangokban, melyek puhán és melegen szálltak fel fehér nyakából és melyeket a nyelvével, mozgékony szájjával alakított ki...

Ápolta a férfit. Lehajolva hozzá, hogy keble a vad bőr alól elébevirágzott, két kézzel nyujtotta néki a szarut. Az idegen ivott. A muzsika

megindítóan enyhületről és hűvös jótétről beszélt. Aztán nézték egymást, sötét elragadtatással, a felismerés friss meglepetésével a szemükben, némán adva oda magukat a pillanatnak, mely odalenn mély, nyujtott énekként csendült fel...

Méhsört hozott neki, előbb maga érintette meg ajkával a szarut, aztán elnézte, ahogy hosszan ivott. És újra egymásba mélyedt a pillantásuk, a zenekarban újra felhangzott a vontatott és epedő mély dallam... Aztán a férfi felpattant, komoran, fájdalmas tiltakozásul s míg megtelen karját csüggedten hullatta alá, az ajtó felé indult, hogy bánátát, magányosságát, üldözött, gyűlölt létét — el az asszonytól — visszavigye a vadonba. Sieglinde

utána kiáltott és mert a férfi nem hallotta, kíméletlenül, magasranyujtott karral, vallotta ki a maga balsorsát. Az idegen visszajött. Sieglinde lesütötte a szemét. Lábuknál a zene sötéten beszélt a kettőjüket összefonó közös bánatról. A férfi maradt. Kulcsolt karral állt a tűzhely előtt, sorsát várva.

Hunding jött, pohos és x-lábú, mint egy tehén. Fekete szakállába barna gubancok vegyültek. Fegyvercsörtető motívuma jelezte jöttét és most itt állt, sötéten és nehézkesen lándzsájára támaszkodva, és bivalyszemével az idegenre bámult, akit aztán bizonyos barbár udvariassággal vendégként üdvözölt. Basszusa rozsdás és hatalmas volt.

Sieglinde vacsorára terített; s

míg az asztal körül szorgoskodott, Hunding lassú és bizalmatlan pillantását ide-oda jártatta közte és az idegen közt. Ez a mamlasz jól látta, hogy azok ketten hasonlítottak egymáshoz, egy és ugyanazon fajtából valók voltak, abból a zabolátlan, nyakas és rendkívüli fajtából, melyet gyűlölt s mellyel szemben tehetetlennek érezte magát.

Aztán leültek, és Hunding bemutatkozott, egyszerűen és két szóval felfedte egyszerű, rendezett és általános megbecsülésen alapuló egzisztenciáját. Így aztán Siegmundot is kényszerítette, hogy szintén fedje fel magát, ami már hasonlíthatatlanul nehezebben ment. De Siegmund énekelt, csengő hangon és csodaszépen énekelt életéről és szenved-

déseiről s hogy mint születtek ket-
ten ikrek, ő és a nővére . . . s mint
olyan emberek szokták, kiknek
okuk van rá, hogy kissé óvatosak
legyenek, álnéven nevezte meg ma-
gát és remekül beszélt a gyűlöletről,
a kajánságról, mellyel idegenfajú
atyját és őt üldözték, mint égett le
az otthonuk és tűnt el a nővére, az
öregnek és a fiatalnak földönfutó,
hajszolt, átkos életéről az erdőben
s hogy végül titokzatos módon aty-
ját is elvesztette . . . És aztán Sieg-
mund a legfájdalmasabbról énekelt:
vágyáról az emberek után, sóvárgá-
sáról és határtalan magányáról.
Férfiakért és asszonyokért, — éne-
kelte — barátságért és szerelemért
versengett és mégis mindig durva
visszautasítás lett a része. Átok

fogta meg, különös származásának bélyege idegenné jelölte az emberek közt. Másképp beszélt mint a többiek s néki is idegen volt az ő szavuk. Amit ő jónak látott, az a többséget bűszítette, ami azoknak szent hagyomány volt, attól őt futotta el a méreg. Szitok és felháborodás fogadta, mindég és mindenütt, megvetés, gyűlölet és becsmérlés zúdult a nyakába, mert idegen volt, reménytelenül más, mint a többiek...

Fölöttébb jellemző volt Hundingra, hogy a hallottak után miképpen viselkedett. Részvétnek és megértésnek nyoma se rezzent abban, amit válaszolt: csak ellenszenv és sötét bizalmatlanság Siegmund kétes eredetű, kalandos és szabálytalan léte iránt. És mikor azt is meg-

értette végre, hogy tulajdon házában van a megvetett lény, kinek üldözésére hivatva volt és ki is vonult, végkép úgy viselkedett, ahogy azt tenyeres-talpas pedantériájától várni lehetett. Páncéljánál is félelmetesebb udvariasságával újra kijelentette, hogy háza szent és mára oltalmat nyújt a szökevénynek, de holnap viszont lesz szerencséje Siegmundot párharcban lekaszabolni. Aztán nyersen megparancsolta Sieglindének, készítse el benn számára a fűszerszámos éji-italt és várja meg urát ágyában, két vagy három fenyegetést hallatott még, aztán távozott, de magával vitte valamenynyifegyverét és Siegmundot a legkétségbeejtőbb helyzetben magára hagyta.

Siegmund zsöllyén a bársony-
könyöklő fölé hajolva, keskeny és
vörös kezére támasztotta sötét fiú-
fejét. Szemöldökpárján két fekete
ránc képződött és egyik lába, lakk-
cipőjének sarkára nehezedve, sza-
kadatlanul, idegesen forgott és bil-
legett. Abbahagyta, amikor suttogást hallott maga mellett. — Gigi...

S mikor arrafordította a fejét,
szájának valami szemérmetlen vonása volt.

Sieglinde egy gyöngyházzselencéből konyakos meggyel kínálta.

— A marasquino-bab alatta van
— suttogta. — De Siegmund csak
egy szem meggyet vett, és míg kifejtette selyempapír-burkából, nővére
újra közelebb hajolt és a fülébe
súgta:

— Sieglinde mindjárt visszajön hozzá.

— Ez nem teljesen ismeretlen előttem, — mondta Siegmund olyan hangosan, hogy több fej bosszusan feléjük fordult... Lenn a nagy Siegmund magának énekelt a homályban. Lelke mélyéről szakadt fel a kiáltás a kard, a fényes markolatú kard után, de megsuhogtatná, ha egyszer vad lázadásban törhetne ki, ami most oly haragosan feszegeti a szívét: gyűlölete és sóvárgása... Láta a fából kinyúló kardmarkolatot világítani, látta ahogy kialszik a ragyogás és a tűzhely parazsa, lerogyott, hogy kétségbeesett álomba merüljön — és kezére támaszkodott édes rémületé-

ben, mikor Sieglinde odalopakodott hozzá a sötétben.

Hunding aludt mint a medve, bódultan, lerészegítve. Örültek egymásnak, hogy ime rászedték az otromba tökfilkót — és rokon volt a szemükjárása, ahogy mosolyogva összehúzták... De aztán Sieglinde lopva a karmesterre nézett, megkapta a várt jeladást, beállította az ajkát és részletesen elénekelte, hogy állnak a dolgok — szívettépően énekelte, hogy a magányos, idegen és szabadon felserdült leánykát mint ajándékozták oda kérdezetlenül a sötét és otromba férfiúnak s még azt kívánták, hogy tartsa szerencséjének a tisztes házasságot, melynek a révén talán sikerül sötét származását elfelejtetnie... érzéssel és ví-

gaszt merítve énekelt a Nagykalapú
öregről s hogy miképen vágta az
kardját a kőrisfa törzsébe — annak
a számára, aki egyedül hívatott,
hogy kirántsa onnan; önkívületben
énekelte, hogy bizonyosan ő az,
akire gondolt, ki után bánatosan só-
várog, a barát, aki több mint ba-
rátja, vigasztalója a szükségben,
gyalázatának megbosszulója, ő, ki-
től egykor elszakították s kiért a
szégyen könnyeit hullatta, testvére
a szenvedésben, a megmentő, a fel-
szabadító . . .

Ekkor azonban Siegmund két ró-
zsás karját a dereka köré fonta, úgy
húzta le magához Sieglindét: arcát
a mellére szorította és a feje fölött
énekelte világgá ujjongását, felsza-
badult és ezüstösen csengő hangon.

Melle forró volt az eskütől, mely véle, kedves társnőjével, összefűzte. Hirhedt életének minden sóvárgása benne csillapult meg és minden, minden bántó visszautasításért, amelyben része volt, ha férfiakhoz és asszonyokhoz közeledett, ha az az orcátlansággal, mely nem volt más, mint félenkség és megbélyegzettségének tudata, barátságért és szerelemért versengett, — most benne lelte meg a kárpótlást. Gyaláztatban élt, mint ő szenvedés közt, megbecstelenítve, mint ő kiátkozottságban és bosszú — bosszú legyen hát az ő testvéri szerelmük!

Szélroham fuvallata csapott be, a nagy ácsolt kapu felpattant, fehér villámos fény özöne lepte el a termet és hirtelen lefoszlott róluk a

sötétség leple, úgy álltak ott és énekeltek a dalt a tavaszcól és nővéréről, a szerelemről.

A medvebőrre kuporodtak, bámulták egymást a fényben és édes dolgokat énekeltek. Meztelen karjuk megmozdult, egymás halántékát fogták, egymás szemébe néztek és ajkuk szinte súrlódott, ahogy énekeltek. Szemük és halántékuk, homlokuk és hangjuk: összehasonlították és látták, hogy egyformák. Az egyre elemibb erővel rátörő felismerés elröppenti a férfi ajkáról atyja nevét, az asszony nevén szólítja: Siegmund! Siegmund!... Siegmund megsuhogtatja feje fölött a kiszabadított kardot, az asszony boldogan fedi fel, hogy ő ikernővére, Sieglinde... a férfi mámoroz-

san tárja ki karját, feléje, arája felé, Sieglinde a szívére borul, a függöny összezsapódik, a zene a tovasodró szenvedély tomboló, zúgó, tajtékzó örvényében forog, forog, forog, aztán hatalmas csattanással vége szakad!

Dörgő taps. A lámpák kigyulladtak. Ezer ember állt fel, észrevétlenül nyujtózkodott és tapsolt, testük már a kijárat, fejük még a színpad, az énekesek felé fordult, akik szép sorjában kivonultak a függöny elé, mint vásári bódé elé a komédiások. Hunding is kijött és illedelmesen mosolygott, mintha mi se történt volna . . .

Siegmund hátratólta székét és felállt. Melege volt; arccsontján,

fakó, sovány, beretvált bőre alatt pirosság gyúlt ki.

— Ami engem illet — mondta — mepróbálom, hátha künn jobb a levegő. Egyébként Siegmund meglehetősen gyöngé volt.

— A zenekar is indíttatva érezte magát, hogy a Tavaszi-dalnál szörnyen vánszorogjon, — jegyezte meg Sieglinde.

— Szenvelgő, — mondta Siegmund és megrándította keskeny, frakkos vállát. — Jössz? — Sieglinde egy pillanatig habozott, karjára támaszkodva ült még és a színpad felé bámult. Siegmund ránézett, mikor ezüst kendőjét magára vette, hogy vele menjen. A lány húsos és puhán egymáson pihenő ajka megrándult...

Az előcsarnokba mentek, a lassan mozgó tömegbe elegyedtek, ismerősöknek köszöntek, lesétáltak a lépcsőn, olykor kéz a kézben.

— Fagylaltot szeretnék, — mondta Sieglinde, — ha minden valószínűség szerint nem volna olyan gyatra készítmény.

— Meg se próbáld! — mondta Siegmund. — Így hát megmaradtak a szelencéjük édességeinél, konyakos meggyet és marasquinóval töltött babszemalakú csokoládébont szopogattak.

Amikor csengettek, félreálltak s bizonyos megvetéssel nézték, hogy a tömeg, mintegy varázsütésre, sietni kezd és torlódik, megvárták, míg csönd lett a sétatályosókon és az utolsó pillanatban léptek páho-

lyukba, mikor a lámpák kialudtak már és a homály csillapítólag és nyugtatóan borult a kúszán mozgékony teremre . . . Halk csöngetés, a karmester kinyújtotta karját és a fenséges lárma, melyet vezényelt, újra betöltötte a kissé megpihent füleket.

Siegmund a zenekarba nézett. A fülelő házzal szemben a mélyített tér világos volt és munkától nyüzsgött: ujjak hangicsáltak a húrokon, hegedülő karokat, fúvásra felfujt arcokat lehetett látni, egyszerű, buzgó embereket, akik egy nagy szenvedő erő művét szolgálták, ezt a művet, amely odafenn gyermekes és magasztos látomásokban öltött testet . . . A mű! Hogyan születik a mű? Fájdalom mozdult Siegmund

mellében, láz vagy epekedés, valamiféle édes hiányérzet — merre? mi után? Olyan homályos volt, olyan szégyenletesen kúsza. Két szót érzett: Alkotás . . . Szenvedély. És míg halántéka forrón lüktetett, sóvárgó felismerésként lepett rá: szenvedélyből születik az alkotás, hogy aztán újra felvegye a szenvedély alakját. Látta a sápadt, elcsigázott asszonyt, ahogy ott csüggött a bujdosó férfi ölén, akinek odaadta magát, látta szerelmüket és szorultságukat és érezte: ilyen élet kell ahhoz, hogy az ember alkotni tudjon. Az életét látta maga előtt, az életét, mely merő puhaság és sziporkázás, elkényeztetés és tagadás, fényűzés és ellenmondás, bujaság és világos értelem, gazdag biztonság és felszi-

nes gyűlölködés volt, ezt az életet, melyben nem volt élmény, csak logikai játék, nem volt érzés, csak életgyilkoló elskatulyázás — és láz vagy epekedés mozdult a mellében, valamiféle édes hiányérzet — merre? mi után? A mű? Az élmény? A szenvedély után?

Függönycsapódás és nagy finálé! Világosság, taps és tülekvés a kijáratok felé. Siegmund és Sieglinde ezt a szünetet is úgy töltötték el, mint az elsőt. Alig beszélgettek, sé táltak a folyosókon és a lépcsőn, olykor kéz a kézben. A lány újra konyakos meggyel kínálta Siegmundot, de az nem vett többet. Sieglinde fivérére nézett s mikor az rászegzte pillantását, ő lesütötte a szemét, csöndesen és kissé feszes test-

tartással ment mellette és hagyta, hogy Siegmund nézze őt. Gyermekes válla kissé magas és vízszintes volt az ezüstszőttes alatt, ahogy azt egyiptomi szobrokon látni. Arcán ugyanaz a hév pirosodott, mint a fivéréén.

Újra megvárták, míg a tömeg zöme elszéled és az utolsó pillanatban foglalták el karszéküket. Szélvihar és felhőlovaglás és torz pogány kurjongatás. Nyolc, nem túlságosan előkelő megjelenésű hölgy villogtatta meg a sziklás színpadon lányos és nevető vadságát. Brünhilde félelme ijesztően csapott a vídámságukba. Wotan rettenetesen közelgő haragja tovasöpörte a nővéreket, csak Brünhildére szakadt rá, szinte megsemmisítette, kitombolta

magát és lassan, lassan ellágyulássá és mélabúvá csillapodott. Közeledett a vég. Nagy távlat, magasztos szándék tárult fel. Epikus ünnepélyesség volt minden. Brünhilde aludt; az Isten áthágott a sziklákon. Felszálló és kihúnyó testes lángok lobogták körül a deszka-nyughelyet. Ott feküdt a walkür mohaágyán, páncéling és pajzs alatt elnyúlva, szikraözönben, vörös füstben, a tűz mámorító csengésbongása és altató dala táncolta, nyaldosta, varázsolta körül. De az asszony ölében, akit még idejekorán megmentett, mindazonáltal szívósan továbbcsírázott a gyűlölt, tiszteletlen fajta, Isten kiválasztott fajtája, amelyből egy ikerpár kínját és bánatát ily szabados gyönyörre egyesítette.

Mikor Siegmund és Sieglinde ki-
léptek páholyukból, óriást mutató
sárga paletotjában Wendelin állt
előttük, karján a kabátokkal. A két
csinos és melegen beburkolt, sötét,
különös teremtés mögött lépdelt le
a lépcsőn, ő, a termetes rabszolga.

A kocsi útrakészen várt. A ma-
gas, telivér lovak — egymás sza-
kasztott mása — csendesen és fe-
héren álltak karcsú lábukon a kö-
dös téli éjszakában s csak olykor-
olykor vetették fel büszkén a
fejüket. A kis fűtött, bársonnyal
párnázott kocsifülke körülölelte az
ikreket. Mögöttük becsukódott az
ajtó. Egy pillanatig, egy apró má-
sodpercig állt még a kocsi, halkan
belerázkódva a lendületbe, amellyel
Wendelin felugrott a bakra. Aztán

a fogat puha és gyors siklóssal gördült tova s csakhamar eltűnt mögöttük a színházkapu.

És újra ez a hangtalanul suhanó gyorsaság a lovak sebesen ütemes patkócsattogása közt, ez a halk, rugalmas ringva-repülés a talaj zökkenőin át, ez a körülöttük rikoltó élettől való gyöngéd megóvottság. Hallgattak, elzárva a köznapoktól, mintha még mindig bársonyszékükön ülnének a színpaddal szemközt s mintegy ugyanabban a légkörben. Semmi sem érhetett hozzájuk, ami kiszakíthatta volna őket abból a vad, gerjedelmes, fellengzős világból, amely varázsszerszözökkel hatott rájuk, magához és magába szívta őket.

Nem értették mindjárt, miért áll

a kocsi; azt hitték valami akadály zárja el az utat. Holott már a szülői ház előtt voltak és Wendelin megjelent az ajtónál.

A házmester is kijött lakásából, hogy kaput nyisson.

— Aarenhold úrék hazajöttek már? — kérdezte Siegmund, elnézett a házmester feje fölé és elfintorította arcát, mint kit a napfény kápráztat.

A szülők még nem jöttek haza Erlangerék dinerjéről. Kunz se volt még otthon. Märit viszont ugyancsak távol volt; senki se tudta hol, mert gőgösen a maga útját járta.

A földszinti előcsarnokban levették kabátjukat és felmentek a lépcsőn, az elsőemeleti hallon át az ebédlőbe: félsötét pompában terült

el, irdatlanul. Csak a túlsó végén, a terített asztal fölött égett egy csilár és ott várt Florian. Gyorsan és nesztelenül haladtak a szőnyeges termen át; Florian széket tölt alájuk. Aztán Siegmundnak egy intése tudtára adta, hogy távozhat.

Egy szendviccsel rakott tál, egy gyümölcskosár és öblös, köszörült üvegben vörösbor állt az asztalon. Hatalmas ezüst teatálcán, az odakészített hozzávalók szomszédságában, elektromos teafőző zümmögött.

Siegmund megevett egy kaviáros szendvicset és gyors kortyokkal hajtott le a borból, mely sötéten izzott a finom pohárban. Aztán ingerült hangon panaszkodott, hogy kaviár és vörösbor kultúrártlan összeállítás. Szaggatott mozdulatok-

kal vett elő ezüst szelencéjéből egy cigarettát és hátratámaszkodva, zsebredugott kézzel, kezdte eregetni a füstöt, miközben a cigarettát eltorzult arccal egyik szájszegletéből a másikba siklatta. Előreugró csontjai alatt arcát kezdte újra sötétebbre színezni a serkenő szakáll. Szemöldökpárja két fekete ráncba futott az orrgyöke fölött.

Sieglinde teát készített magának és egy korty burgundit öntött belé. Ajkai telten és puhán fogták körül a csésze vékony szélét és míg ivott, nagy, nedvesfekete szeme Siegmund felé suhant.

Letette a csészét és sötét, édes, egzotikus fejét keskeny és vöröses kezére támasztotta. Szeme oly beszédesen tapadt fivérére, oly hatha-

tós és folyékony ékesszólással, hogy az, amit aztán mondott, a semminél is kevesebbnek hatott.

— Semmit sem eszel már, Gigi?

— Miután rágyujtottam — felelte Siegmund —, bajosan feltételezhető, hogy szándékomban volna még enni.

— De hiszen tea óta semmit sem ettél, csak bonbont. Legalább egy őszibarackot . . .

Siegmund vállat vont, ide-oda járatta frakkos vállát, mint egy önfejű gyermek.

— Hát, ez unalmas. Felmegyek. Jó estét.

Felhajtotta maradék vörösborát, ledobta asztalkendőjét, felállt s szájában a cigarettával, zsebredugott kézzel, únott, ballagó léptekkel

tűnt el a terem homályba fúló végén.

Hálósobájába ment és villanyt gyújtott — nem sokat, csak két-három körtét kattantott lángra a mennyezeten széles kört alkotó lámpák koszorújából, aztán csöndesen állt, kétségek közt, mitévő legyen. Sieglindétől elbúcsúzott, de ez nem lehetett végleges. Így nem szoktak egymásnak jóéjt mondani. Még jönni fog, ez biztos. Levetette frakkját, felvette prémszegélyes házikabátját és új cigarettára gyújtott. Aztán elnyújtózott a heverőn, felült, próbált oldalt feküdni, arcát a selyempárnába temette, újra a háttára fordult és egy darabig úgy maradt, hanyatt fekvé, kezeivel a feje alatt.

A dohány finom és fanyar illata, a szépítőszerek, szappanok, szagos vizek illatával vegyült el. Siegmund beszította ezeket a szoba langyossá temperált levegőjében úszó jószagokat; tudatosan élvezte őket s ma még édesebb gyönyörrel, mint más-kor. Szemét lehúnyva adta oda magát nekik, mint aki fájdalmasan élvezi az érzékeknek egy kis örömét és gyöngéd boldogságát szigorú és rendkívüli életsorsában...

Hirtelen talpraugrott, eldobta a cigarettát és a fehér szekrény elé állt, melynek mindhárom részét földigérő metszett tükrök borították. Ott állt a középső előtt, közvetlen közelben, szemtől szembe önmagával és elnézte az arcát. Gondosan és kíváncsian fürkészte mindenegy

vonását, felnyitotta a szekrény két szárnyát és, három tükör sugárzása közt, megnézte magát profilból is. Sokáig állt ott és származásának sajátos jellegzetességeit vizsgálta, a kissé lekonyuló orrot, a telten és puhán egymáson pihenő ajakpárt, az előreugró arccsontot, sűrű, feketefürtös, oldalválasztékba tört haját, mely jócskán lenőtt a halántékába, és erős, összenőtt szemöldöke alatt magát a szemét, — e nagy, fekete és nedvesfényű szemeket, melyeknek mélyéből panasz és fáradt szenvedés pillantott.

Háta mögött a tükörben meglátta a jegesmedvebőrt, mely az ágy előtt nyújtotta szét mancsait. Megfordult, tragikusan vánszorgó léptekkel odament és pillanatnyi habozás

után egész hosszában a medvebőrre hanyatlott, fejét karja közé ágyazva.

Egyideig csöndesen feküdt; aztán felkönyökölt, arcát keskeny és vöröses kezére támasztotta és úgy maradt, a szekrény szemközti tükrképének látványába elmerülve. Kopogtak. Összerezzen, elvörösödött, fel akart szedelőzködni. De aztán visszahanyatlott, fejét kinyújtott karjára ejtette és hallgatott.

Sieglinde lépett be. Szeme végig-suhant a szobán, de nem látta meg mindjárt Siegmundot. Végre felfedezte a medvebőrön és megrémült.

— Gigi... mit csinálsz?... Beteg vagy? — Odaszaladt hozzá, fölébe hajolt s homlokát és haját megsímogatva, ismételte: — Csak nem vagy beteg?

Siegmund a fejét rázta és úgy nézett fel rá, karján fekve, símogató keze alatt...

Sieglinde már félig levetkőzve, papucsban jött át hálósobájából, mely fivéréével szemközt volt a folyosón. Kibontott haja nyitott, fehér fésülőköpenyére omlott. Siegmund látta fűzőjének csipkéi alatt kis kebleit, melyeknek bőrszíne mint a füsttel érlelt tajték.

— Olyan haragos voltál, — mondta Sieglinde; — olyan csúnyán mentél el. Be sem akartam már jönni. De aztán mégis bejöttem, mert ez nem volt búcsú, az előbb...

— Vártalak, — mondta Siegmund.

Álltában még mindig lehajolva, Sieglinde arca eltorzult a fájdalom-

tól, miáltal szembeötlően kiütköztek fajtájának physiognómiai jellegzetességei.

— Amiből nem következik — jegyezte meg Sieglinde szokott modorában —, hogy hátam ne érezze meglehetősen kényelmetlennek jelenlegi helyzetemet.

Siegmund elhárítóan ide-oda forgolódott.

— Hagyd ezt, hagyd ezt... Ne, ne... Sieglinde, érted... — Fursán beszélt, maga is érezte. Fejét száraz tűz hevítette s tagjai nedvesek és hidegek voltak. Sieglinde leterdelt mellé a bőrre; keze Siegmund hajában. A fiú, félig felülve, egyik karját a lány nyaka köré fonta és úgy nézte hosszan, ahogy az imént önmagát szemlélte, Sieglinde

szemét és halántékát, homlokát és arcát...

— Egészen olyan vagy mint én,
— mondta erőtlen ajakkal és nyelt egyet, mert a torka száraz volt...
— Mindez olyan, ahogy velem... és ami... élményül... nekem jutott ki, te Beckerathtal éled... a mérleg egyensúlyban van... Sieglinde... és egészében... ugyanaz és főképp... ami... a bosszút illeti, Sieglinde...

Amit mondott, próbált logikába öltözködni, mégis merész és különös volt, mintha zavaros álomból szólna.

Sieglinde sem idegennek, se különösnek nem érezte. Nem szégyenkezett, hogy Siegmundot ilyen csi-szolatlanul, ilyen homályos-kuszán hallja beszélni. Szavai ködként

ereszkedtek értelmére, lehúzták, oda, ahonnan jöttek, egy mélységes birodalomba, hová még sohse jutott el, de határai felé olykor várakozásteljes álmok vitték, mióta menyasszony volt.

Megcsókolta Siegmund húnyt szemét; a fiú a csipkén át megcsókolta a keblét. Egymás kezét csókolták. Valami édes érzékiséggel kedvelte egyik a másikat, elkényeztetett és pazar ápoltságáért és jóillatáért. Kéjes és hanyag odaadással szítták be ezt az illatot, kényeztették vele egymást, mint önző betegek, megmámorosodtak tőle, mint reménytelenek, édeskedésekbe felejtkeztek, melyek, túláradva, mohó kavargássá váltak s végül csak egy felzokogó hanggá...

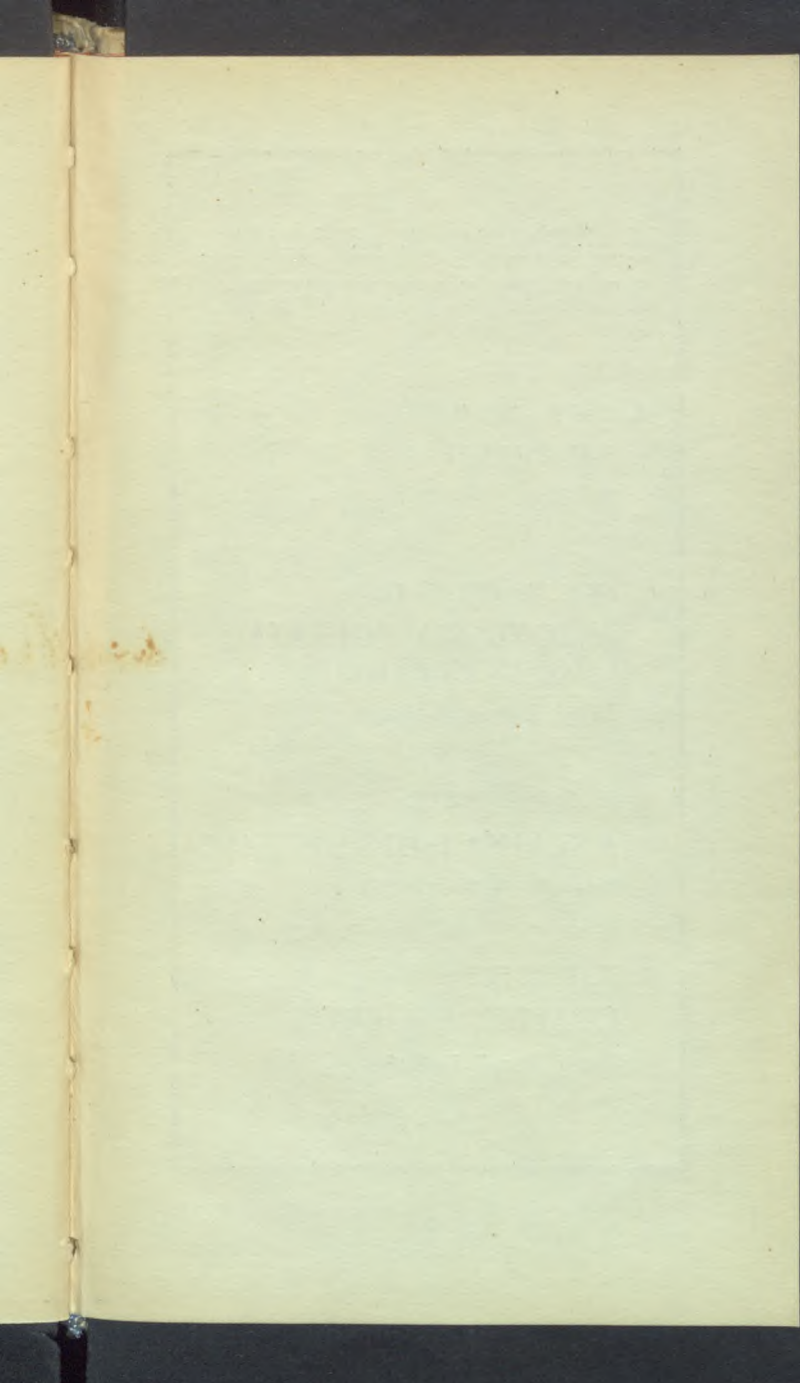
Sieglinde a bőrön ült még, nyi-

tott szájjal, félkezére támaszkodva és visszasimította haját a szeméből. Siegmund, hátratett kézzel, a fehér fiókos-szekrénynek támaszkodott, himbálta kissé csípőjét és a levegőbe bámult.

— De Beckerath... — mondta a lány és próbálta rendbeszedni a gondolatait. — Beckerath, Gigi... mi lesz vele?...

— Hát — mondta Siegmund, és egy pillanatra igen élesen ütköztek ki arcán fajtájának jellegzetességei — legyen hálás nekünk. Nem lesz olyan nyárspolgári az élete — mától.

A „RENAISSANCE KÖNYVEK“

SOROZATBAN MEGJELENTEK:

1. PAUL GÉRALDY:

SZERELEM

Benedek Marcell fordítása

2. GUY DE POURTALÉS:

**A ZONGORA POÉTÁJA
CHOPIN ÉLETREGÉNYE**

Lányi Viktor fordítása

3. R. C. MUSCHLER:

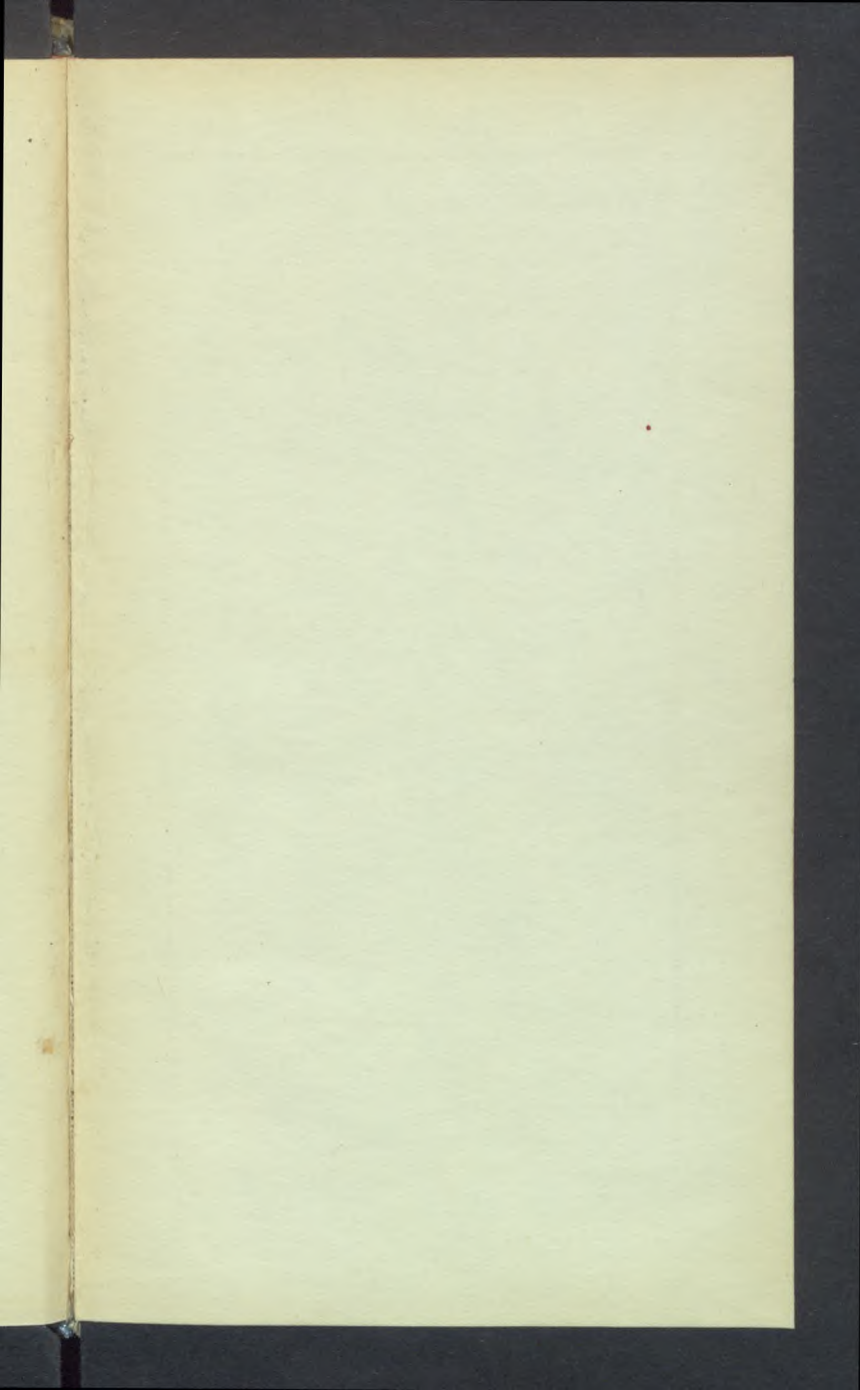
A SZAJNA ISMERETLENJE

Németh Andor fordítása

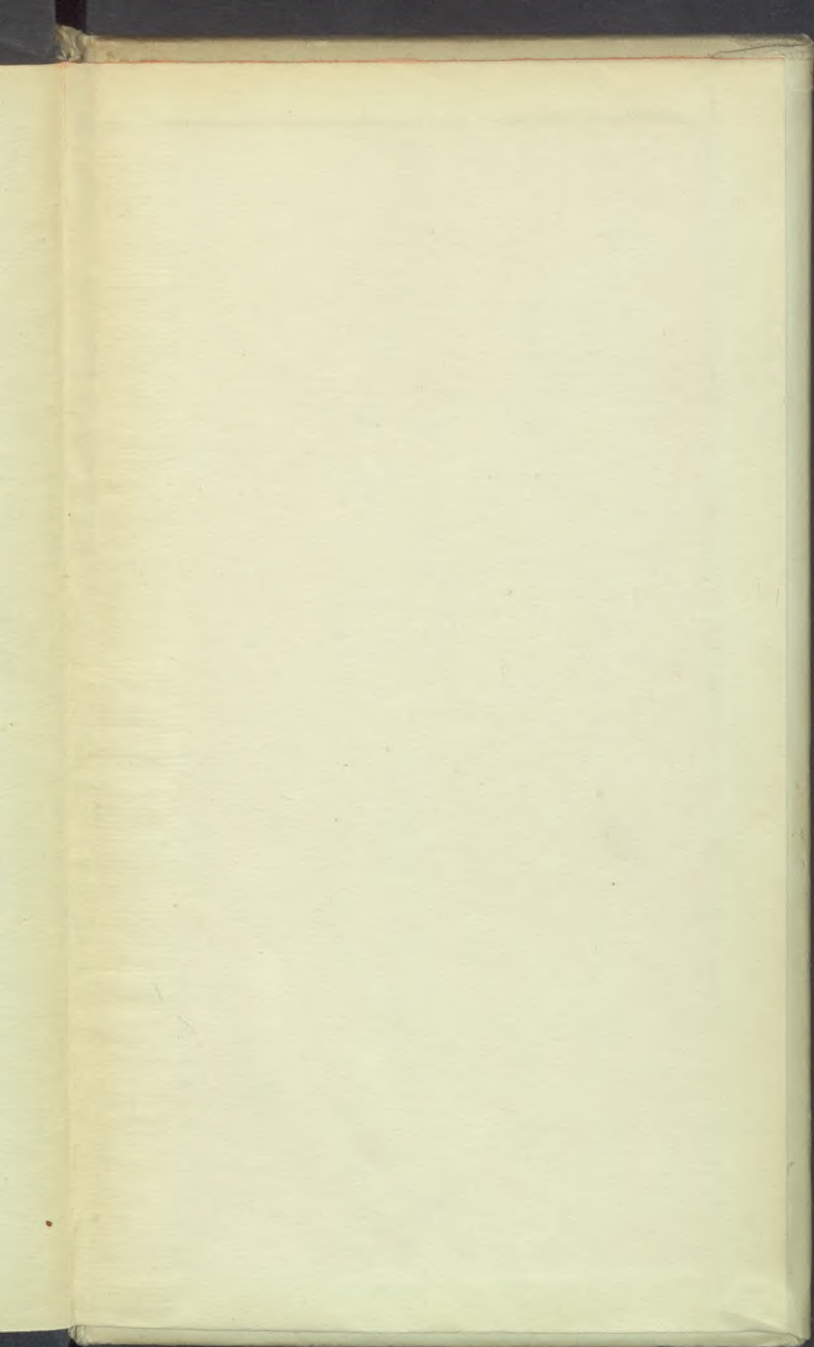
4. MAY REEVES:

CHAPLIN CIVILBEN

Honti Rezső fordítása

8

200 —

T H O M A S M A N N : W Ä L S U N G V. É R